

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Morašice, okres Svitavy

569 51 Morašice 27

Identifikátor školy: 600 100 880

Termín konání komplexní inspekce: 3. – 10. únor 2003

Čj.:	104 071/03-5146
Signatura:	kj4cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Součástí školy:	Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které vydalo MŠMT ČR pod čj.: 29 610/02-21 s platností od 1. ledna 2003, škola sdružuje základní školu a školní družinu.
Zřizovatel:	Obec Morašice, 569 51 Morašice, okres Svitavy
Právní forma:	příspěvková organizace obce
Kapacita školy:	240 žáků
Ke dni inspekce:	217 žáků
Počet tříd:	9
Spádová oblast:	Morašice, Újezdec, Říkovice, Lažany, Nová Sídla, Makov, Nová Ves, Nové Hrady, Vidlatá Seč, Jarošov, Chotěnov, Chotovice, Sedlišťka
Kapacita školní družiny:	98 žáků
Ke dni inspekce:	109 žáků

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk, tělesná výchova, matematika, dějepis, zeměpis, přírodopis, fyzika, prvouka, přírodověda, občanská a rodinná výchova
- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- činnosti školní družiny
- dodržování vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- dodržování vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech
- dodržování vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně jeho úprav a doplňků
- vedení povinné dokumentace dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka sledovaných předmětů je na prvním stupni zajištěna čtyřmi učitelkami, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jednou vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti k výuce (absolventka střední pedagogické školy). Tato skutečnost neměla ve sledovaných hodinách negativní vliv. Spojený druhý a třetí ročník je vyučován učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí, které však chybí praxe a znalosti pro výuku ve spojených ročnících.

Na druhém stupni vyučují německý a anglický jazyk dvě učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce jiných předmětů a dvě vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce na prvním stupni základní školy. Český jazyk vyučují tři učitelky. Dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku českého jazyka na druhém stupni základní školy, jedna tyto podmínky nesplňuje. Hodiny matematiky vedou tři vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku daného předmětu. Čtvrtá učitelka má středoškolské vzdělání. Vyučující fyziky splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Dějepis vyučují čtyři učitelky. Jedna má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu, jedna je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku jiných předmětů na základní škole, jedna je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku na prvním stupni základní školy a jedna vyučující je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Integrovaný předmět občanskou a rodinnou výchovu ve škole vyučují dvě učitelky. Jedna má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku občanské výchovy na druhém stupni základní školy, druhá je absolventkou střední pedagogické školy. Přírodopis a zeměpis je ve škole vyučován pedagogickými pracovníky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tělesnou výchovu v 1. až 3. ročníku učí pedagogičtí pracovníci s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve 4. až 9. ročníku pedagogičtí pracovníci bez odborné a pedagogické způsobilosti pro daný předmět.

Všechny tři vychovatelky školní družiny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Skladba úvazků je promyšlená a vyvážená s ohledem na personální obsazení školy. Předměty jsou přiděleny s ohledem na aprobaci, předpoklady a vztah vyučujících k danému předmětu.

Kromě povinných a volitelných předmětů jsou žáci dle zájmu zařazeni do výuky nepovinných předmětů náboženství a zdravotní tělesná výchova.

Ředitel využívá ke zkvalitnění činnosti školy připomínek pedagogické rady – jediného poradního orgánu ve škole, ale i požadavků a připomínek jednotlivých pedagogů. Metodické sdružení ani předmětové komise ve škole nepracují, vzájemná spolupráce pedagogů a spolupráce s vedením školy má neformální charakter a probíhá formou rozhovorů ve společné sborovně.

Celoroční práce školy probíhá dle rámcového plánu práce, který je rozdělen na úkoly ve výchovně vzdělávací oblasti, zájmovou činnost a mimoškolní aktivity, spolupráci s rodiči, materiálně-technické zabezpečení, personální a provozní zabezpečení. Jeho součástí je pokyn ředitele k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacího programu školy a organizační zabezpečení ve školním roce 2002/2003. Tento plán je dále upřesňován v rámcových měsíčních plánech a konkretizován v týdenních plánech práce.

Ve škole pracuje výchovná poradkyně, která nemá pro tuto činnost odpovídající odborné vzdělání. Témata vztahující se k protidrogové prevenci zařazují všichni vyučující do jim přidělených vyučovacích předmětů. Pozornost je věnována i volnému času žáků – práce

školní družiny a školního klubu včetně zájmových kroužků a zájmových útvarů pracujících při škole: pěveckého, šití, práce s počítačem.

Vyučující se dále vzdělávají zejména v oblasti práce s počítačem a cizích jazyků.

Ředitel má zpracován seznam obecných kritérií hodnocení práce zaměstnanců školy.

Řád školy je kvalitně zpracován a obsahuje práva i povinnosti žáků, práva a povinnosti pracovníků školy, ale také teze zpracované žáky – co bych měl, co bych neměl, čemu se musím vyhnout a co za to očekávám od dospělých. Tento řád je uložen a k nahlédnutí žákům u třídních učitelů a žáci jsou s ním v průběhu roku několikrát seznamováni. Na nástěnkách v jednotlivých třídách visí „Školní řád“, kde jsou zestručněné body řádu školy.

Informační systém ve škole je funkční. Vyučující jsou informováni při osobních rozhovorech, na nástěnce ve sborovně školy. Žáci a rodiče jsou informováni pomocí žákovských knížek, čtyřikrát ročně na schůzkách rodičů s vyučujícími, hlášením v místním rozhlase. Závažnější sdělení jsou prováděna písemnou formou – dopisem. Informace ze života školy lze najít i ve školním časopisu „Třesk“ (viz část „Další zjištění“).

Spolupráce s obecním úřadem i s rodiči je na dobré úrovni. Rodiče nepocítují potřebu se organizovat v rodičovském sdružení či radě školy. Škola se každoročně v obci prezentuje výstavou žákovských prací, vánočním koncertem, vystoupením ke Dni matek a únorovým karnevalem pro děti.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy má tři podlaží. V přízemí jsou místnosti pro školní klub, žákovská knihovna, jedna místnost školní družiny, jedna kmenová učebna, tělocvična a malý prostor pro šatny. V prvním patře je ředitelna, sborovna, čtyři kmenové učebny a odborná pracovna přírodovědných předmětů s přílehlými kabinety. Ve druhém patře jsou čtyři kmenové učebny, učebna výpočetní techniky a dva kabinety.

Pro výuku je ve škole k dispozici 11 počítačů + 4 starší pro potřeby školní družiny a školního klubu, 3 tiskárny, kopírka, kazetové radiomagnetofony s jedním CD přehrávačem, hifivěž, 4 zpětné projektor, videorekordér, televizor, klavír, keyboard, nástroje Orffova instrumentáře, slovníky pro výuku cizích jazyků – pro anglický jazyk pouze jeden do třídy, videokazety a počítačové programy.

Chodby jsou vyzdobeny nástěnkami s informacemi pro žáky a rodiče a velkým množstvím žákovských prací a výrobků.

Výuka většiny předmětů na 1. stupni probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny převážně starším nábytkem, odpovídajícím výšce žáků. Nové lavice a židle byly zakoupeny pro 5. ročník. Prostorové podmínky jsou poněkud stísněné. Nejmenší místnost obývají nejmladší žáci, kterým zde chybí dostatek místa pro pohyb o přestávkách i při vyučování. Žáci 2. a 3. ročníku jsou spojeni v jedné třídě, v ní se v odpoledních hodinách schází též jedno oddělení školní družiny. Vzhledem k vysokému počtu žáků není mnoho prostoru pro některé specifické formy práce (např. komunitní kruh) a relaxační aktivity ani v učebnách 4. a 5. ročníku. Výzdoba je pestrá, tvoří ji práce žáků, ale i nástěnné obrazy, mapy a další pomůcky vztahující se k učebnímu procesu.

Na 2. stupni probíhá výuka českého jazyka, cizích jazyků, matematiky, zeměpisu, dějepisu, občanské a rodinné výchovy v kmenových učebnách, které jsou vybaveny většinou starším nábytkem a žakovským nábytkem odpovídající výšky. Odborná učebna ani kabinet jazyků ve škole není. Pro výuku cizích jazyků chybí zejména dostatečný počet překladových slovníků pro žáky a obrazové materiály. Poslechové texty mají k dispozici pouze vyučující anglického jazyka.

Všechny hodiny přírodopisu a fyziky jsou vyučovány v odborné pracovně, která je velmi dobře vybavená. Vyučující má v pracovně k dispozici zpětný projektor, diaprojektor, video, nástěnné obrazy, ukázky přírodnin a magnetickou tabuli. Pro výuku zeměpisu jsou využívány především nástěnné mapy.

Vybavení kabinetu přírodopisu umožňuje názornou výuku předmětu. Uložení všech přírodnin, nástěnných obrazů i trojrozměrných pomůcek je přehledné, všechny pomůcky jsou udržované. Pro kabinet zeměpisu není ve škole k dispozici samostatná místnost, nástěnné mapy, textový materiál i slepé zeměpisné mapy jsou však uloženy přehledně. Některé nástěnné mapy jsou zastaralé, postupně jsou nahrazovány aktuálními. Nedostatečné je vybavení malými žakovskými glóbusy.

Kromě učebnic mají žáci na 1. stupni a v anglickém jazyce a jedné skupině německého jazyka k dispozici také pracovní sešity.

Tělocvična je umístěná v suterénu budovy. Je vybavena základním nářadím pro výuku gymnastiky, konstrukcí na šplh, žebříky a ribstoly. Z míčových her umožňuje prostor tělocvičny v omezené míře vyučovat základy košíkové a odbíjené. Gymnastické nářadí je uloženo v přístěnku tělocvičny, kde je uložena i značně opotřebovaná matrace na skok vysoký a dva nevyhovující můstky pro nácvik gymnastických přeskoků přes nářadí. V některých místech parketové podlahy jsou větší mezery, místy jsou některé parkety poškozené, může tak dojít k úrazům žáků. Vlastní sportovní hřiště škola nemá. Pro výuku základních atletických disciplín (běhy, hody a skok daleký) využívá sportovní hřiště Tělovýchovné jednoty Sokol Morašice. V kabinetě tělesné výchovy chybí dostatečný počet míčů pro efektivní výuku základních prvků při nácviku házení, chytání a zpracování míče a pro výuku základních herních činností v odbíjené. V průběhu výuky jsou tak používány i poškozené míče.

Jedno oddělení školní družiny a školní klub mají samostatné prostory pro práci, které jsou zařízeny starším nábytkem, ale účelně a odlišně od zařízení učeben. Nevhodné podmínky pro práci má druhé oddělení školní družiny – činnosti probíhají v různých kmenových učebnách po skončení výuky. Místnosti pro školní klub, které vznikly úpravou bývalého bytu, jsou vhodné pro práci všech zájmových útvarů (kroužků). V bývalé kuchyni bylo ponecháno vybavení a žáci zde pracují v rámci keramického kroužku, při pečení perníčků, při činnostech vyžadujících vodu. Druhá místnost je zařízena stolkou a židlemi pro hry žáků dle výběru a ve třetí místnosti jsou umístěny 4 starší počítače, časopisy a hlavolamy pro využití dětmi.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT dne 30. dubna 1996 pod čj.: 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj.: 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

Týdenní hodinové dotace předmětů odpovídají učebnímu plánu. Učební osnovy jsou s výjimkou německého jazyka plněny.

Vedená povinná dokumentace zachycuje průkazně průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů je účinný.

Způsob kontroly plnění učebních osnov je neúčinný v cizích jazycích. Ředitel školy ani zástupkyně nemají vzdělání v oblasti cizích jazyků a dosud nevyužili možnosti zřídit předmětovou komisi pro cizí jazyky.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, prvouce a přírodovědě na 1. stupni

Systematičnost výuky je podložena tematickými plány a záznamy v třídních knihách. Stanovené cíle korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Vyučovací hodiny měly učitelky většinou kvalitně připravené. Ve třídě se spojenými ročníky byla zřetelná nezkušenost vyučující s odlišným stylem práce s žáky v odděleních.

Učitelky žáky motivovaly matematickou rozvíčkou, soutěží, problémovými úkoly, pochvalou, povzbuzením, využívaly jejich znalosti z jiných předmětů a zkušenosti z praxe. Občas vyučování zpestřovaly zajímavostmi k učivu. Po samostatné práci zpravidla následovala její kontrola, žáci měli možnost zpětné vazby. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. V závěru hodin občas scházelo zhodnocení žákovských výkonů.

Strukturu vyučovacích jednotek učitelky vesměs přizpůsobovaly potřebám mladších žáků. Vydávaly jasné a srozumitelné pokyny, výuku vedly přiměřeným tempem, někdy opomíjely začlenění relaxačních chvil. Preferovaly klasický způsob výuky, prvky kooperativního učení se v hodinách neobjevily. V matematice jednotlivé aktivity vzájemně navazovaly, žáci vyřešili množství příkladů a slovních i geometrických úloh. Vyučující rozvíjely jejich logické myšlení. Vyučování prvouky a přírodovědy bylo pestré, založené na životních zkušenostech žáků a na samostatném vyhledávání informací o daném tématu včetně jejich prezentace. Učitelky doplňovaly výklad praktickými ukázkami a obrazovým materiálem. Ve většině hodin vyučující rozšiřovaly komunikativní dovednosti žáků, vytvářely prostor pro vzájemnou diskusi s možností uplatnění vlastního názoru žáků.

Výuka ve sledovaných předmětech na 1. stupni měla velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk (1. - 9. ročník)

Český jazyk je v osmém a devátém ročníku posílen o jednu hodinu cvičení z českého jazyka. Celkem mají tedy žáci těchto tříd pět hodin českého jazyka týdně. Členění předmětu na jednotlivé části je na obou stupních v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu.

Na sledované hodiny byly učitelky velmi dobře připraveny. Dlouhodobé plánování je rovněž funkční. Učitelky mají zpracovány tematické plány učiva. Tyto zpravidla vycházejí z obsahu používaných učebnic.

Ve sledovaných hodinách se objevovala vstupní motivace a v části hodin (především na prvním stupni) i motivace průběžná. Učitelky využívaly k motivaci didaktických her,

životních zkušeností žáků, práce v kruhu, praktického smyslu procvičovaných dovedností apod. Hodnocení žáků v průběhu hodin bylo převážně kladné verbální. Učitelky hodnotily převážně pozitivně žáky zpravidla ihned po výkonu, poskytovaly jim tak dostatečnou zpětnou vazbu. Klasifikace známkou se ve sledovaných hodinách neobjevila. V části hodin dávaly učitelky prostor žákům k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Učitelky zpravidla různými formami ověřovaly pochopení probírané látky (nejčastěji frontální opakování nebo pracovní listy).

Struktura hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené. Individuální práce s žáky s poruchami učení a chování, případně zohledňování těchto žáků bylo zaznamenáno jen ojediněle. V části hodin převažovala frontální práce. Kooperativní formy práce a spolupráce žáků při řešení problémů byly zaznamenány pouze v některých ze sledovaných hodin. V části hodin bylo využíváno činnostních prvků a samostatné práce, v některých hodinách byl tento způsob práce zaznamenán v menší míře a ojediněle zcela chyběl. Učitelky využívaly zejména učebnic, na prvním stupni i různých pracovních listů a kartiček.

V hodinách byl až na výjimky věnován dostatečný prostor relaxaci a oddechu - zejména na prvním stupni. Učivo bylo žákům prezentováno věcně správně. Přibližně polovina všech sledovaných hodin na obou stupních byla přetažena do přestávky a ve větší části hodin chyběla závěrečná shrnující nebo hodnotící část hodiny.

Nebylo zaznamenáno využití didaktické techniky.

Celkově měla výuka českého jazyka velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech německý a anglický jazyk (4. – 9. ročník)

Žáci mají možnost vybrat si ze dvou cizích jazyků – anglického a německého. Anglický jazyk je vyučován od čtvrtého do devátého ročníku, v šestém, osmém a devátém ročníku je doplněn po jedné skupině žáků s výukou německého jazyka. Výuku některých skupin ovlivnila jak chybějící odborná a pedagogická způsobilost některých vyučujících, tak metody a formy práce. Z celkového počtu třinácti hospitovaných hodin měly dvě vynikající úroveň, byly to hodiny na 1. stupni školy.

Pro získání zájmu o výuku využívaly vyučující zejména u mladších žáků různých motivačních metod – vyučování hrou, soutěží, slovní pochvaly, názor, střídání metod a forem práce, kooperativní vyučování. Hodiny anglického jazyka byly vedeny převážně v angličtině, hodiny německého jazyka v češtině. Žákům byla poskytována zpětná vazba od spolužáků nebo od učitelek. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků nebylo zaznamenáno.

Vyučující anglického jazyka se na výuku připravují dlouhodobě – návštěvou vzdělávacích akcí, samostudiem.

Hodiny byly předem promyšlené. Anglický jazyk na prvním stupni se vyznačoval činnostním stylem výuky, zapojována byla celá třída. Na druhém stupni žáci pracovali nejčastěji v interakci učitelka – žák a plnili úkoly zadané učitelkou.

Z vyučovacích metod využívaly učitelky nejčastěji opakování a utvrzování učiva, vysvětlení, didaktických her. Pouze jedna z vyučujících zařadila správně metodicky vedenou práci s poslechem. V dalších hodinách nebylo využití didaktické techniky zaznamenáno. V některých sledovaných hodinách (zejména u mladších žáků) bylo výborným způsobem využito názorného vyučování – někdy sloužily k názoru věci obklopující žáky, jindy jeden z žáků jako demonstrant, či pomůcky připravené učitelkami nebo samotnými žáky (karty s obrázky ke slovní zásobě, karty s čísly či názvy měsíců, karty se slovní zásobou, mapa Skotska, mapa Severní Ameriky, lístky s otázkami a odpověďmi, listy s textem a chybějícími slovy, slova písní na plakátech).

Žáci pracovali formou ústní i písemnou, jedna z vyučujících zařadila práci skupin, jedna práci ve dvojicích a jedna využívala často deklamací celou třídu.

Shrnutí a zhodnocení práce třídy bylo zaznamenáno pouze v některých sledovaných hodinách. Všechny hodiny probíhaly v atmosféře vzájemného respektu. Větší zájem žáků o výuku byl zaznamenán ve třídách mladších žáků, kteří pracovali rozmanitějšími metodami a formami práce. Relaxace byla zajišťována pouze v některých hodinách, zejména při zpěvu písní s doprovodem hrou „na tělo“, plněním pokynů vyučující.

Celkově měla sledovaná výuka anglického jazyka na prvním stupni velmi dobrou úroveň. Na druhém stupni je výuka anglického a německého jazyka hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a fyzice (6. – 9. ročník)

Bezprostřední příprava učitelů na vyučování byla kvalitní. Probírané kapitoly vycházely ze zpracovaných tematických plánů, výukové cíle byly reálné, přiměřené. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost jedné z učitelek se částečně odrazila v menší efektivitě výuky a v drobných odborných chybách při výkladu.

Vyučující žáky průběžně motivovali pochvalou, povzbuzením, začleněním netradiční formy činnosti, využitím jejich praktických znalostí a dovedností. Po samostatné práci většinou následovala kontrola správnosti výsledků či rozbor řešení úkolu. Hodnocení výkonu zkoušených bylo objektivní, zdůvodněné. V závěru výuky občas chybělo celkové zhodnocení práce žáků.

Vyučování matematiky vedly učitelky frontálním způsobem, střídala se společná a samostatná práce. Výuka fyziky probíhala převážně metodou kooperativního a činnostního učení. Nové poznatky všichni vyučující vyvozovali ve spolupráci s žáky, rozvíjeli jejich logické myšlení, začleňovali problémové úlohy i úkoly z praktického života. Procvičování a upevňování získaných vědomostí věnovali dostatečný prostor, vhodně zařazovali práci s učebnicí. Tempo výuky odpovídalo možnostem žáků. Relaxační prvky se v hodinách neobjevovaly. Vyučování zpestřily některé pomůcky – kartičky s příklady, s ukázkami funkcí, kolečka na procvičování násobení a dělení desetinných čísel deseti, stem a tisícem, různé druhy měřidel, žákovské demonstrační soupravy pro mechaniku aj. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na oboustranné důvěře a akceptování dohodnutých pravidel.

Úroveň výuky matematiky a fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v bloku předmětů dějepis a integrovaná občanská a rodinná výchova (6. – 9. ročník)

V průběhu inspekce byly uskutečněny hospitace v hodinách občanské výchovy a dějepisu u všech učitelek, které tyto předměty ve škole vyučují.

Žáci byli ve sledovaných hodinách zpravidla velmi dobře motivováni (obvykle v úvodu hodiny s využitím regionálních prvků). Průběžná motivace byla ve sledovaných hodinách rovněž zaznamenána. K ověřování znalostí předcházejícího učiva bylo využíváno zpravidla frontálního opakování v úvodu hodin. V žádné z hodin nebylo zaznamenáno klasifikované ústní zkoušení.

Učitelky navazovaly na již dříve získané poznatky a využívaly zejména osobních zkušeností žáků. Žáci byli hodnoceni verbálně, zpravidla ihned po výkonu s ohledem na motivační a aktivizační funkci kladného verbálního hodnocení.

Na sledované hodiny byly učitelky zpravidla velmi dobře připraveny. Dlouhodobé plánování je rovněž funkční. Učitelky mají zpracovány tematické plány učiva. Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné

a přiměřené. Ve všech sledovaných hodinách učitelky využívaly ve vyváženém poměru frontální práce a aktivních činností žáků. Rovněž kooperativní formy práce a spolupráce žáků při řešení problémů se v části hodin objevily. Využíváno bylo dějepisných atlasů, nástěnných map pro dějepis, různých pracovních listů, nástěnných tabulí historických osobností (zpracovaných žáky z jiných ročníků) apod. Efektivita využití vyučovacího času byla limitována použitými metodami a formami práce. Učivo bylo žákům prezentováno věcně správně. Pouze v některých sledovaných hodinách chyběla závěrečná shrnující a hodnotící část hodiny. Až na jednu výjimku hodiny nebyly přetahovány do přestávky.

Ve sledovaných hodinách nebylo zaznamenáno využití didaktické techniky.

Celkově měla výuka dějepisu a občanské výchovy velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodopisu a zeměpisu (6. – 9. ročník)

V obou předmětech věnovaly učitelky dostatečný prostor opakování předcházejícího učiva, důraz byl kladen na procvičení a upevnění znalostí žáků. Ke splnění stanoveného cíle využívaly kartičky s otázkami, karty s přírodopisnými pojmy, zpětný projektor a nástěnné mapy. Při individuálním zkoušení byly využity i otázky, které žáci pokládali spolužákovi. Pozitivem bylo, že žáci mohli využívat v průběhu frontálního opakování zeměpisné atlasy. Nedostatkem bylo chybějící dílčí zhodnocení aktivity a práce žáků v těchto částech vyučovacích hodin.

Ve sledovaných hodinách byli žáci aktivizováni problémovými otázkami, učitelky do výuky zařazovaly i regionální problematiku vztahující se k probíranému učivu. Žáci dostávali možnost zapojit se svými názory a poznatky do průběhu výuky.

Velmi dobrou úroveň měly především hodiny přírodopisu v osmém a devátém ročníku, ve kterých vyučující efektivně využila magnetickou tabuli, zpětný projektor a nástěnné obrazy. Nové učivo bylo žákům srozumitelně vyloženo, zdůrazněny byly hlavní znaky, které jsou určující pro systémové zařazení živočichů, rostlin a nerostů. V hodinách byla využita i skupinová práce žáků, pro kterou si vyučující nakopírovala materiály. Při následném probírání správných odpovědí však učitelka postupovala příliš rychle, někteří žáci se tak nestačili dostatečně orientovat ve správných odpovědích.

Pozitivní hodnocení výkonů jednotlivých žáků v průběhu výuky mělo kladný vliv na jejich další práci. Zápisy v žákovských sešitech byly přiměřené věku a odpovídaly probranému učivu, u většiny žáků byly přehledné a upravené.

V obou předmětech prokázali žáci dobré znalosti učiva, ve většině sledovaných vyučovacích hodin velmi dobře spolupracovali s vyučujícími, vzájemná verbální i neverbální komunikace probíhala bez zásadních nedostatků.

Ve všech sledovaných hodinách chyběl dostatečný časový prostor pro shrnutí nového učiva a pro závěrečné zhodnocení práce žáků.

Celkově měla výuka sledovaných hodin přírodopisu a zeměpisu velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova (1. - 9. ročník)

Od pátého ročníku se vyučují hodiny tělesné výchovy dívek a chlapců odděleně.

Sledované hodiny tělesné výchovy ve druhém, třetím a pátém ročníku byly zaměřené na základní pohybovou průpravu žáků. Vyučující využily štafetové a člunkové běhy, příběhy přes švédské lavičky, tyče na šplh, žebřiny, švihadla a míče. V pátém ročníku (dívky) byl využit pro úvodní rozcvičení magnetofon.

Nedostatky se vyskytly především v organizaci hodin a v důsledném vedení žáků ke splnění stanovených cviků a úkolů. Z hlediska bezpečnosti bylo nevhodné dobíhání žáků na stěnu

tělocvičny (v jedné vyučovací hodině při úvodním zahřátí organismu). Při úvodním vyrovnávacím a posilovacím cvičení byl vyučujícími kladen malý důraz na důsledné a přesné provedení základních cviků.

V průběhu štafetových a člunkových běhů byla efektivita výuky nižší, žáci soutěžili pouze ve dvou družstvech. Pozitivně lze hodnotit zařazení šplhu a cvičení se švihadly, obě uvedené činnosti žáci zvládali velmi dobře.

Hodiny tělesné výchovy starších žáků byly orientovány na přípravu a nácvik odbíjené a košíkové, v jedné vyučovací hodině bylo zařazeno cvičení na stanovištích (posilovací cvičení). Úvodní rozcvičení žákovského organismu odpovídala stanovenému cíli výuky, v jedné z vyučovacích hodin však vyučující nevyžadovala po žácích důsledné provedení vyrovnávacích a posilovacích cviků.

Především hodiny zaměřené na nácvik míčové techniky (odbíjená, košíková) byly z hlediska aktivního pohybu žáků efektivní (míč na dvojici žáků). Z hlediska bezpečnosti bylo nevhodné použití několika poškozených míčů na odbíjenou.

Chybějící odborná způsobilost pro výuku tělesné výchovy se projevila v přípravě, organizaci a vedení některých vyučovacích hodin. Pozitivem byl přístup vyučujících k žákům a převládající kladné motivační hodnocení jejich výkonů.

V průběhu hospitovaných hodin tělesné výchovy na 1. stupni se projevily menší nedostatky ve vzájemné komunikaci mezi vyučující a žáky (druhý a třetí ročník), na 2. stupni ve sledovaných vyučovacích hodinách nebyly zaznamenány kázeňské problémy.

Celkově měla výuka sledovaných hodin tělesné výchovy průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťuje škola formou prověrek, které vypracovávají a zadávají jednotliví vyučující. Výsledky hodnotí vedení školy i na základě vlastní hospitační činnosti a z umístování žáků v řadě školních, oblastních i okresních soutěží na čelných místech.

Při výuce byly zaznamenány u většiny vyučujících efektivní metody a formy práce.

Průměrné materiální podmínky doplňují někteří vyučující vlastnoručně vyrobenými názornými materiály.

Pouze výjimečně bylo zaznamenáno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Vyučující vytvářeli ve třídách příjemnou pracovní atmosféru.

Žáci byli aktivní a ukáznění.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako velmi dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina a školní klub

Provoz školní družiny a klubu je ranní od 6:45 h a odpolední nejdéle do 17:00 h. O prázdninový provoz v průběhu školního roku není mezi rodiči zájem, v době letních prázdnin pořádá školní klub 2 – 3 letní tábory vždy po 14 dnech.

V rámci školní družiny pracují dvě oddělení pro žáky 1. – 4. ročníku a školní klub pro žáky 5. – 9. ročníku. V prvním oddělení je zařazeno 29, ve druhém 30 a ve školním klubu je zapsáno 50 žáků. Obě oddělení školní družiny jsou naplněna pouze v době přechodu

do jídelny a v době oběda, kdy zajišťuje bezpečnost nad žáky „pomocný dozor“ z řad učitelů. Ve školním klubu se žáci střídají podle zájmu o jednotlivé činnosti v zájmových útvarech: keramický, sportovní hry, dopravní, výtvarný, redakční rada, debrujáři, cvičení při hudbě tak, že celková kapacita školní družiny není překračována.

Činnosti ve školní družině a školním klubu navazují na vzdělávací program školy a jsou zařazovány dle „Celoročního plánu práce školní družiny a školního klubu v Morašicích“. Zapojení dětí probíhá na základě dobrovolnosti a jsou respektovány zásady pedagogiky volného času.

Ve sledovaných činnostech ve školním klubu žáci zkoušeli techniku tzv. obrácené fotografie, hráli hry na počítačích a jedna skupina hrála šachy. Vychovatelka pracovala s první skupinou a dohlížela na žáky ostatní. To však vyžadovalo přecházení z jedné místnosti do druhé, protože prostory nejsou vzájemně propojené, což je nevhodné z hlediska zajištění bezpečnosti.

Ve školní družině byly děti při přechodu do jídelny upozorňovány vychovatelkou na bezpečnost a v jídelně dbaly zásad správného stolování. Po návratu při odpočinkových činnostech děti relaxovaly na koberci, některé při zpěvu s vychovatelkou, která doprovázela písničky na kytaru. Ve druhém oddělení vychovatelka s praktikantkou nacvičovaly s dětmi dramatizaci pohádky „Perníková chaloupka“. Děti si nejdříve s vychovatelkou řekly několik základních údajů o spisovatelce Boženě Němcové, pak si převyprávěly obsah pohádky a zkoušely pohádku zahrát podle rozdělených rolí. Při hře byly využity rekvizity – domek z kartonu a papírové kartičky – perníčky. Dětem byla připomenuta i Hrubínova veršovaná verze této pohádky.

Vychovatelky žáky vhodně motivovaly a povzbuzovaly pochvalami, samy se zapojovaly do různých aktivit. Při všech činnostech bylo dbáno na dobrovolnost zapojení dětí a ty pak pracovaly se zájmem.

Výsledky práce školního klubu jsou patrné z výstavek ve školních chodbách, z fotodokumentace, ale zejména ze zájmu žáků o práci ve školním klubu.

Realizace činnosti školní družiny a školního klubu i organizace a průběh činností ve školní družině a školním klubu jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

„Rozhodnutí o zařazení do sítě čj. 29 610/02-21 ze dne 12. listopadu 2002“ je v souladu se „Zřizovací listinou Masarykovy základní školy Morašice z 30. srpna 2002“.

Školní časopis „Třesk“

Žáci školy, kteří pracují v redakční radě pod vedením vychovatelky školního klubu, vydávají letos již desátý ročník tohoto školního časopisu. Časopis je velmi kvalitně zpracován. Dozvíme se v něm nejdůležitější organizační informace o škole (počty žáků z jednotlivých obcí, jména vyučujících aj.), jsou tu tematicky vybrané příspěvky, výsledky práce žáků z různých předmětů (básně, literární práce aj.), rozhovory s vyučujícími, vedením školy i s žáky, soutěže a kvízy, ale i další postřehy žáků svědčící o jejich aktivitě a životě školy.

Hnutí „Na vlastních nohou“

Škola se zapojuje do hnutí „Na vlastních nohou“. Výtěžky jednotlivých akcí jsou předávány na humanitární účely. Finanční částka z poslední akce – 4 360 Kč byla zaslána nadaci „Přátelé stonožkového hnutí“ do Prahy.

Další využití prostor ve škole

V odpoledních hodinách probíhá ve škole výuka základní umělecké školy – obory hudební a taneční. Tím je žákům školy umožněno zúčastňovat se této výuky bez dojíždění do jiné obce.

Mimoškolní aktivity žáků

Žáci školy se pod vedením svých vyučujících zúčastňují mnoha soutěží v rámci oblasti i okresu a umisťují se na předních místech. V loňském školním roce to byly zejména akce pořádané Domem dětí a mládeže v Litomyšli – zeměpisná sazka, přírodovědná sazka, dějepisná sazka, dále olympiády – zeměpisná, dějepisná, fyzikální, v českém jazyce, mnoho přírodovědných a matematických soutěží, ale i soutěží pěveckých, recitačních, výtvarných a tělovýchovných. I v letošním roce se žáci do všech těchto akcí zapojují. K další mimoškolní činnosti využívá škola také nabídek Smetanova domu v Litomyšli.

Kontrola bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany

Ředitel školy a jeho zástupce mají platná osvědčení o absolvování školení BOZP a PO pro vedoucí zaměstnance. Poučování žáků o bezpečnostních předpisech pro činnosti ve škole, a při doplňkových akcích je prováděno v prvním týdnu školního roku a v průběhu roku se záznamem v třídních knihách. Prověrka BOZP byla provedena v březnu 2002 se zjištěním jedné drobné závady vzhledem k činnostem žáků. Její odstranění je řešeno v plánu ozdravných opatření. Ve škole nejsou evidovány žádné závažné úrazy žáků, které by ukazovaly na nedostatky v oblasti bezpečnosti. Odškodňování úrazů žáků je prováděno. Přehled nebezpečí, popis a charakteristika rizik je zpracován. Kontroly a revize technického zařízení jsou prováděny v předepsaných termínech. Vedení povinné dokumentace požární ochrany je v souladu s právními předpisy.

Fyzickou prohlídkou výše uvedených prostorů byly zjištěny drobné závady technického charakteru v požadavcích na zdravé a zdraví neohrožující pracovní prostředí ve vztahu k žákům.

Na přístupové chodbě k první třídě není zábradlí opatřeno výplní k zamezení možnosti vylezení a možné přepadnutí. U schodiště do tělocvičny chybí madla.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě čj. 29 610/02-21 ze dne 12. listopadu 2002
2. Zřizovací listina Masarykovy základní školy Morašice z 30. srpna 2002
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 z 3. října 2002
4. Inspekční zpráva čj. 104 044/98-2607 ze dne 24. února 1998
5. Učební plán 1. stupně základní školy pro školní rok 2002/2003

6. Učební plán 2. stupně základní školy pro školní rok 2002/2003
7. Řád školy schválený pedagogickou radou dne 27. srpna 1999
8. Školní řád z 2. září 2002
9. Rámcový plán práce 2002/2003 – Masarykova základní škola Morašice ze dne 26. srpna 2002
10. Rámcové úkoly na září 2002
11. Rámcové úkoly na leden 2003
12. Týdenní plány práce Masarykovy základní školy Morašice – 4. a 6. týden roku 2003
13. Plán kontrol ze dne 2. září 2002
14. Výroční zpráva – Masarykova základní škola Morašice – školní rok 2001/2002 ze dne 22. srpna 2002
15. Záznamy z komisionálních zkoušek za školní rok 2000/2001
16. Minimální preventivní program Masarykovy základní školy Morašice pro školní rok 2002/2003 ze dne 15. září 2002
17. Návrh individuálního vzdělávacího programu pro žákyni hodnocenou slovně pro školní rok 2002/2003
18. Katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2002/2003
19. Tematické plány učiva pro školní rok 2002/2003
20. Třídní knihy za školní rok 2001/2002
21. Třídní knihy vedené ve školním roce 2002/2003
22. Třídní výkazy vedené ve školním roce 2002/2003
23. Pedagogické rady – zápisy – poslední zápis dne 22. ledna 2003
24. Výběr ze žákovských sešitů a prací vedených ve školním roce 2002/2003
25. Výběr ze žákovských knížek vedených ve školním roce 2002/2003
26. Celoroční plán práce školní družiny a školního klubu v Morašicích ze dne 9. září 2002
27. Vnitřní řád školní družiny ze dne 2. září 2002
28. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině – I. oddělení vedený ve školním roce 2002/2003
29. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině – II. oddělení vedený ve školním roce 2002/2003
30. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školním klubu vedený ve školním roce 2002/2003
31. Vnitřní platový předpis ze dne 2. ledna 2003 včetně přílohy „Podklady pro přiznání osobních příplatků a odměn“
32. Organizační řád školy ze dne 13. listopadu 2002
33. Přehled o zaměstnancích a organizaci školy - školní rok 2002/2003
34. Osobní spisy zaměstnanců
35. Osvědčení o absolvování školení vedoucích pracovníků v oblasti BOZP a PO ze dne 19. listopadu 2002
36. Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních ze dne 25. září 2002
37. Přehled nebezpečí, popis a charakteristika rizik v platnosti od listopadu 2001
38. Kniha úrazů

39. Zpráva o revizi hromosvodů ze dne 17. června 1999
40. Zpráva o revizi elektrického odběrného zařízení ze dne 11. března 2002
41. Požární kniha v platnosti od 1. října 1999
42. Zápis o zkoušce podle vyhlášky č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice ze dne 8. listopadu 2001
43. Členění provozované činnosti podle požárního nebezpečí ze dne 30. listopadu 2002
44. Evakuační plán ze dne 1. října 2001
45. Bezpečnostní listy chemických látek
46. Pravidla bezpečné práce na hrnčířském kruhu ze dne 28. srpna 2000
47. Řád provozu školního klubu ze dne 2. září 2002
48. Metodické pokyny ke školení žáků ze dne 2. září 2002
49. Osvědčení o absolvování školení k bezpečné práci a k nakládání s nebezpečnými látkami ze dne 1. listopadu 2001

ZÁVĚR

Ředitel školy řeší nedostatek vyučujících některých aprobací přidělováním předmětů vyučujícím s pedagogickou způsobilostí a vychovatelkám. Chybí zejména vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku cizích jazyků a výchov.

Přidělené finanční prostředky nepokrývají plně potřeby školy k zajištění kvalitnějších materiálně-technických podmínek. Každoročně je obnovováno a doplňováno pouze nejn nutnější množství učebních pomůcek.

Metody a formy práce byly více či méně efektivní v závislosti na osobnosti pedagoga. Vztah k žákům byl u všech pedagogů kladný, jejich vstřícnost zajistila příjemnou pracovní atmosféru. V německém jazyce nejsou respektovány osnovy.

Velmi kladně lze hodnotit kázeň žáků, která je uvědomělá a souvisí i s jejich aktivitou ve školních a mimoškolních činnostech. Ve školním klubu jsou na základě velkého zájmu zařazeni i žáci 5. ročníku. Školní klub je zřízen v rámci školní družiny a uskutečňuje s žáky spoustu zajímavých aktivit, které žáci připomínají svými příspěvky do školního časopisu i po odchodu ze školy.

Od minulé inspekce došlo ke kladnému posunu – byly vypracovány řady školní družiny a školního klubu, doplněny ochranné kryty topných těles, provedena oprava názvu školy ve zřizovací listině a v zařazení do sítě škol, upravena přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na 60 minut.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Richterová	Richterová
Členové týmu	Mgr. Mirka Machková	Machková
	Mgr. František Víšek	Víšek
	Mgr. Pavel Skokan	Skokan

Další zaměstnanci ČŠI

Miluše Jasanská, Rudolf Jahoda

Ve Svitavách dne 11. března 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. března 2003

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Karel Kovář	Kovář

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Pardubice	2003-04-07	104 088/03-5146
Obecní úřad Morašice	2003-04-07	104 089/03-5146

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.